

Letniška lista: --
 Celo leto K 10 --
 Pol leta 5 --
 Četiri leta 250
 Mesečno 1 --
Član Avstrije: ----
 Celo leto 15 --
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. od
 od 6 redne četvrtine; pri
 večkratnih oznanilih velja
 ---- popust. ----
„Straža“ izhaja v pos-
 ledek in petek potovanja
 Rokopisi se ne vračajo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica, 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 25. nov.

Italijansko bojišče.

Italijanski napadi na obeh straneh Bren-
 te in na goro Monte Pertica, katero je z
 naskokom zavzel dne 22. novembra graški
 strelski polk št. 3, so se razbili ob naših črtah.

Na vzhodu nobenih posebnih dogodkov.

Iz najnovejšega nemškega uradnega poročila.

Berolin, 25. nov.

Italijansko bojišče.

Italijanski napadi na obeh straneh doline
 reke Brente in proti Monte Pertica so se pred
 našimi črtami razbili.

Francosko bojišče.

V Flandriji hudi artilerijski boji med gozdom
 Houthouster in Zandvorde. Angleški sunek ob
 cesti Ypern—Menim se je izjalovil. Južnoza-
 hodno od mesta Chambrai hudi boji.

Tudi vojno delovanje Francozov je bilo na
 celi fronti živahno, zlasti srdit je bil artilerij-
 ski boj na vzhodnem bregu reke Moze.

Madžari se pogajajo z Angleži in Francozi.

Budimpeštanski list „Az Est“ poroča, da
 namerava grof Kanoly, ki se mudi v Bernu v
 Švici, stopiti v stik z Angleži in Francozi.

Premirje z Rusijo?

Nova ruska vlada je že uradno naznanila
 vladam evropskih vojskujočih se držav, da ho-
 če skleniti takojšnje premirje, ki bi naj bilo
 podlaga za pričetek mirovnih pogajanj ali je
 že tudi avstrijska vlada dobila rusko ponudbo,
 nam še ni znano. Vrhovni poveljnik ruske ar-
 made general Duhonin je dobil od vlade uradno
 navodilo, da se naj obrne na vojskovodje sev-
 ražnih armad s predlogom, da se takoj ustavi
 bojevanje v svrhu pričetka mirovne konference.
 Duhoninu se naroča, naj ostane v nepretrga-
 nem stiku z vlado, katero naj obvešča o po-
 teku pogajanj z zastopniki sovražnih armad,
 in naj ne sklene prej premirja, dokler ne dobi
 potrdila vlade, ali kakor se sama imenuje, sve-
 ta ljudskih komisarjev. Nekateri vesti pravijo,
 da se je Duhonin branil vzeti naročilo ruske
 vlade na znanje in da ga je vsled tega vlada
 odstavila. Druga poročila pa zopet zatrjujejo,
 da je Duhonin ugodil zahtevi ruske vlade. Po-
 ložaj v Rusiji je vsekakor nejasen. Kozaški ge-
 neral Kaledin ogroža Petrograd. Govori se tu-
 di, da zbira Kerenskij novo armado s katero
 hoče udariti proti Petrogradu. Dvomljivo je,
 ali je vlada boljševikov tudi močna in trdna, da
 bi smeli pričakovati od nje — miru. Vrhovni
 pa so mirovni predlogi, ki jih Lenin in Trocki
 ponujata osrednjim silam takšni, da se ne more
 trditi, da jih bosta Avstrija in Nemčija kar
 tako sprejeli. Boljševiki namreč ponujajo de-
 demokratiški mir, ki je zgrajen na načelo ne-
 odvisnosti narodov in na pravico, da si sme
 vsak narod sam določiti svoj razvoj, mir, ki
 ne pozna ne aneksij ne vojnih odškodnin. O
 teh pogojih pa nočejo nič slišati vsenemški
 krogi v Nemčiji in Avstriji.

Vrhovni poveljnik noče skleniti premirja. — Ge-
 neral Duhonin odstavljen. — Grylenko imenovan
 za vrhovnega poveljnika.

Na Dunaj je došlo dne 23. novembra naslednje
 poročilo iz Rusije:

Lenin je poslal vojakom in mornarjem ruske
 armade brzojavno naročilo, v katerem jim naznanja,
 da je svet ljudskih komisarjev poslal dne 20. nov.
 ruskemu vrhovnemu poveljniku Duhoninu povelje,
 da naj predlaga vsem vojskujočim se državam pre-
 mirje. Vrhovni poveljnik general Duhonin, kateri je
 omenjeno brzojavko prejel ponoči dne 21. novembra,
 do večera istega dne ni poslal nobenega odgovora.
 Lenin je nato po naročilu sveta ljudskih komisarjev
 zahteval od Duhonina pojasnila.

Ker je ta izogibačec se odgovoril, je dobil po-
 velje, naj takoj prične s pogajanjmi glede premirja.
 Duhonin se je kategorično branil, se podvreči temu
 povelju. Svet ljudskih komisarjev je nato Duhonina
 odstavil od njegovega mesta in je imenoval Grylen-
 ka za vrhovnega poveljnika.

Zdi se, da se Duhonin brani oddati vrhovno
 poveljstvo generalu Grylenku.

Ruski ultimatum četverosporazumu.

Ruski list „Volja naroda“ poroča: Minister
 Trocki je poslal četverosporazumu ultimatum in jih je
 pozval, naj revidirajo svoje vojne cilje. Trocki je
 zahteval odgovora do dne 23. novembra. Če ne dobi
 odgovora, grozi, da bo sklenil poseben mir z osred-
 njimi državami, in če se bo nadaljevala vojska, bo
 proglasil Rusijo za nevtralno državo.

V Budimpešto došla ponudba za premirje?

Iz Budimpešte poročajo dne 23. novembra, da
 je ministrski predsednik Wekerle podal izjavo, da je
 že došla iz Rusije ponudba za premirje, in sicer s
 sprejemljivimi pogoji. — Na dunajskih uradnih me-
 stih še do večera dne 23. novembra ni bilo o ponud-
 bi ničesar znanega.

Seidlerjevi pravci ustavne preosnove.

Seidlerjev govor v avstrijski državni zbornici
 dne 23. novembra — prinašamo ga v poročilu o dr-
 žavnem zboru — nam je zopet razkril Seidlerjevo
 državniško modrost. Moč je pred pol letom obljubil,

LISTEK.

Naša pot — ciljem nasproti

Zupančič: Gosti so mraki,
 dolge so ceste
 v zarjo skoz noč.
 Da bi ostali
 skupaj, vsi skupaj,
 bratje brez luči
 v zarjo gredoč.
 Bratje brez luči . . .
 zvezde nam skrite . . .
 če razkropimo
 pred zarjo se v noč . . .
 Kje ste nam peveci?
 Dajte, zapojte,
 skup nas držite,
 vaša nam pesem
 v zarjo bo luč.

Ze pred desetimi leti je dejal Aškerc, da rabi-
 mo mi mladi Slovani in posebej se mi šibki in fla-
 čeni Slovenci pesnikov, ki bi učili množico misliti in
 bi jo navduševali za najvišje cilje prosvete, napred-
 ka in svobode. . . . Če nam je bilo treba takih pes-
 nikov že vedno, treba nam jih je danes še prav po-
 sebno, kajti v hudih, mračnih časih smo in gorje
 nam, če se pred zarjo razkropimo v noč brez cesti.

Kako lepo in vendar kako mogočno nas poziva
 pesnik, glasnik in klicar narodov k slogi!

Pa kaj? Že se oglašajo odpadniki, ljudje, ki
 jim je osebna korist več nego rešitev vsega naroda.
 Bridke so take vesti, a obupati nam ni treba. To so
 le listi, ki odpadajo v jeseni. Nekaj časa kljubujejo
 vetrovom, a pride slana . . . Drevo pa ozeleni sp-
 mladit tem lepše. —m—

V kupeju.

Fr. Hr.

(Konec.)

Vlak je hitel dalje in nas neusmiljeno stresa-
 val. Če bi ne vedeli, da je voz tako razklopotan, bi
 mislili, da se vse okrog nas trese le vsled krobotne-
 ga smeha onih dveh. Kajti govorila sta o bodočno-
 sti in to je smeha vredno. Obrnil sem se popolnoma
 proti njima in opazoval njuna obraza. Tistemu, ki
 je vstopil z nahrbtnikom, se je svetila častljiva ve-
 lika pleša, lasje so poganjali še le za ušesom, po
 vrhu glave je bil čisto gol. Dolge rumenkaste obrvi
 so mu izginjale pod obilno gubo, ki je visela s čela
 na nejasne oči. Kakor turška sablja malo zakrivljen
 nos je izražal veliko energijo. In namesto prave r-
 dečice na licu so se plazile po njem tenke, v mreže
 razpletene žilice. V pest stisnjeno roko je naslanjal
 na nogo svojega prijatelja.

Ta pa je bil ves drugačen. Njegova roka pol-
 na prstanov in prstani polni dragih kamenov, je vi-
 sela na debeli zlati verižici, s katero se je igrala.
 Njegov obrč je bil bolj bleđ, skoro nasičen vsako-

vrstnega uživanja. In za mongolsko širokim nosom
 so se v globoki zarezki svetlikale lokave oči.

Ko sem se jih nagledal, sem se konečno odlo-
 čil. Nagovoril sem jih slovenski, a ker nista poka-
 zala nobenega zanimanja, da razumeta, sem ponovil
 nemški:

„Oprostite, bi zaprli vrata, da odpremo tukaj
 okno!“

Moja opomba je bila kakor otročje ponižna pro-
 šnja. A oni, ki je sedel zraven mene, se ni hotel še
 niti ozreti, kakor da ni čul. Nisem mu zameril: te-
 žko mu je bilo zasukati glavo na zalitem vratu. A
 za pogled njegovega prijatelja nisem bil hvaležen.
 Da bi pogledi morili, ta bi me bil. Roka mu je za
 trenutek obstala v igranju z verižico in zacmakal je
 z ustmi pro i meni:

„A!“

Čehinja je že vstala in Hrvatica je zravnila
 glavo.

„Oprostite, pravilno in naravno je, da je okno
 odprto, vrata pa zaprta. Sicer nas tudi ta soparica
 zaduši!“

„Tako je“, je pritrdila Hrvatica Čehinji, ki je
 odprla okno in sicer čisto. Svež zrak nas je hladil-
 no-prijetno obdal.

„Nesramnost je to“, je dejal oni s plešo, kate-
 ro je pogladil in pokril.

„Predržnost“, je skoro zarohnel drugi, obrnjen
 čisto proti že jezni Hrvatici.

A ostalo je tako. Prepil je sicer bil, vplival je
 pa zelo hladilno.

Moja postaja se je že bližala. Rekel sem še v
 slovo Čehinji, ki je bila še vedno razburjena:

da bo ustregel želji avstrijskih narodov po samoodločbi in samostojnosti. Do sedaj pa se še ni po svetilo v glavo, kako bi to storil. Po glavi mu vedno le šumi tisto, kar je nemškim strankam obljubil v obrambo nemških zahtev. In to je zopet povedal v petkovi seji državnega zbora.

Notranjepolitična avstrijska preosnova se mora izvršiti pod dvema pogojema: 1. ohraniti se mora avstrijska državna enotnost; 2. ostati morajo sedanje meje vsake kronovine. Oboje zahtevajo, kakor znano, nemške stranke. Kako pa se je približal dr. Seidler zahtevam slovanskih strank, Čehov, Jugoslovancev, Ukrajincev? Od teh se oddaljuje vedno bolj. Tako daleč je že od njih, da jih naravnost odklanja.

Seidlerju so prišla na uho tista stremjenja, ki nameravajo posamezne dele avstrijske države spraviti v rahlejšo zvezo med seboj in z državo. Pa on jim odmika svoje uho, ker niso skladna s programom njegove vlade, katera se drži mnenja, da bi razlajanje cele državne sestave ne bilo v blagor države in njenih del.

Kaj pa odcepitev Galicije in Dalmacije ni razrahljanje zveze teh kronovin z avstrijsko državo ni najtemeljitejša odprava sedanjih kronovinskih mej?! Ali je tako razrahljanje državne enotnosti skladno z vestjo in s programom Seidlerjeve vlade? Da, tako bi rekel g. Seidler, to je kaj drugega. To je točka nemškonacionalnega programa, ne pa češka in jugoslovanska zahteva.

Kakor se Seidler ni nič naučil iz sedanje vojske, ki je popolnoma preosnovala politično in narodno mišljenje evropskih narodov, tako tudi ne pozna ali noče poznati zgodovine. Historia vitae magistra. Ta prislovica ne velja za Seidlerja, ker drugače se ne bi mogel toliko braniti proti temu, da bi vojska in vprašanje miru in njegovih pogojev uplivalo na notranje politično državno konstelacijo. Ali ni po bitkah pri Magenti in Solferinu prišel oktobrski diplom (20. oktobra 1861), ki je priznal federalistično načelo proti dosedanemu načelu nemškega centralizma in ki je bil hud udarec za dotokrat vsemogočno nemško birokracijo? In ali ni po avstrijskem porazu proti Prusom l. 1866 prišel dualizem, kojega oče je bil tujec, saksonski državnik Beust?

Za Seidlerja pa še obstoja poleg nemško centralističnega načela o državni enotnosti in o ne dotaknjenosti sedanjih kronovinskih mej še tretji Noli me tangere, in to je integriteta ogrskega državnega ozemlja ali dualizem. Seidler ne čuti protislovja med načelom državne enotnosti, ki ga proglašča kot temeljno načelo, in med dualizmom, ki to, kar je enotno, kala in cepi na dvoje. On je tudi gluhi in slepi za blagosti dualizma, ki se v avstrijski državni zbornici venomer, zlasti pa med vojsko pojavljajo kot bridke pritožbe ljudskih zastopnikov, da Ogrska ne vrši svojih gospodarskih dolžnosti do Avstrije ter da gotovi ogrski krogi kruto odirajo avstrijsko prebivalstvo. Seidler je tudi brez vsake odporne energije zoper smelo vmešavanje Ogrske v notranje-politične avstrijske razmere. Ko se je prvo leto po izbruhu vojske zagibalo vprašanje dualizma, je Tisza zavestno in energično poudaril, da je Ogrska samostojna država, ter si je prepovedal vsako vtikavanje tuje (avstrijske) države. In kaj dela Weckerle? On zahteva proti avstrijskim Čehom in Jugoslovanom izjemne zakone, zasledovanje, kazni in zapor. Ali ni to vmešavanje v notranje avstrijske zadeve? In Seidler nima proti temu nobene odporne in obsojevalne besede. On je se celo vdal ogrskemu pritisku ter je dal vprašati najvišje in kasacijsko sodišče, kaj bi se dalo storiti glede na tozadevno ogrsko zahtevo.

Seidler je državniški slabič. Tak mož ne more izvršiti notranje-politične preosnove v Avstriji.

„Ne razburjajte se! Saj eden mora prestopiti na Pragarskem, da se pelje tja, kamor spada, drugi pa izstopi najbolj gotovo v Gradcu. Kajti od tam hodijo z nahrbtnikom doli k nam. Tiste grozne, že skoro moreče smrdljive soparice smo pa le rešeni. In po prepihu zna biti še prijetno v kupeju!“

„Če bo prijetno, ne vem, pa vsaj dihati bo mogoče! Prijetno bo še le tedaj, ko bomo vsak na svojem domu!“

Tudi Hrvatci sem stisnil roko. A ona je le mislila na svojega slepega sina, da bi ga rada še enkrat rodila v bolečinah, samo da bi videl.

Ob dolgih večerih si take doživljaje pripovedujemo, zdaj, ko je že mraz okrog nas. A le počakajte, kadar pride pomlad, tedaj bo naš pogovor — pesem!

Dr. Stadler izdal Slovence.

Sarajevski nadškof dr. Stadler se je od vsega početka do najnovejšega časa zavzemal za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Toda pretekli teden je njegov list naenkrat spremenil urednika in barvo. Dosedanja urednika Benkovič in Gavrič sta odstopila, in poveljujoči general Sarkotič je na njih mesto poslal nadporočnika dr. Pilarja in poročnika dr. Pavičiča. Obenem se je list zavzel samo za združitev onih dežel, v katerih prebivajo Hrvati in Srbi, dočim Slovincem za njihove boje ponuja le blagohotno podporo. Dr. Stadler je torej izdal Slovence in ob usodnem času bo gotovo žrtvoval tudi one Hrvate, ki niso pod ogrsko krono. Stadlerju je postal dualizem nedotakljiv kakor Madžarom in Nemcem. Letos je dr. Stadler prodal vladi svoje hiše in posestva po tako ugodni ceni, da je skoraj pokrtil svoj približno trimilijonski dolg.

S. L. S. — razpuščena.

Ljubljana, 24. nov.

Ljubljanski knezoškof dr. Jeglič je dne 17. novembra obiskal dr. Šuštersiča ter mu med drugim svetoval, naj odloži načelstvo S. L. S. Toda dr. Šuštersič je v seji izvršilnega odbora dne 22. t. m. raje razpustil S. L. S. nego bi se pokoril nasvetu svojega škofa. V odgovor je vrgel še kamen v škofa, ker je v posebni resoluciji predlagal, naj se odgovornost za razpust stranke zavrne osebno na tiste faktorje, ki so podpirali razkol v stranki, dajoč razdirajočim elementom pogum in potuho. V nasprotstvu proti škofu se je ustanovila potem nova stranka, Slovenska kmetijska stranka, katere voditelj je šentvitski bogataš Belec.

S. L. S. bo seveda obstajala dalje in bo spoznamno z ljudstvom in svojimi škofi delovala naprej.

Proti brezobzirni rekviziciji krompirja.

Gradec, 23. novembra.

Kakor je že v petkovi „Straži“ bilo kratko omenjeno, je šla v četrtek, dne 22. novembra, deputacija ptujskega in ormoškega okraja k cesarskemu namestniku grofu Claryju, sestojeca iz gg.: Ravšl, Kolarič, Stražil, Rudl, Gorup, Kožuh, Habjanič, Ekart, Drevenšek, Toplak, Plohl, Kovačec, Grahar, Sagaj, Čuš i. dr. Vodil je deputacijo g. dr. poslanec B. e n č i č, ki je na podlagi statističnih podatkov dokazoval, da je zahtevana množina krompirja za ptujski okraj prevelika, ker je vsled suše, odprodaje ranega krompirja ter tatvine pridelana množina tako majhna, da bo komaj zadostovala za lastne potrebe okraja. Requirira se brezobzirno, ne pusti se niti za živež za ljudi in za krmo živini, zato deputacija prosi, naj se odredi, da se rekvirira na podlagi najdenih zalog, ne pa na podlagi ključa, ki so ga določili prizelenih mizah uradniki, ki ne poznajo razmer. To ni pametno in ne pravično ter bi imelo grozne posledice za kmete ptujskega okraja in za splošnost.

Razvnela se je živahna debata, pri kateri so povdarjali gg. Kolarič, Stražil, Rudl, Plohl, Habjanič, Kožuh (ki je opozarjal, kako slabo vpliva brezobzirnost pri odjemanju krompirja na podpisovanje 7. vojnega posojila), Gorup i. dr., kako slaba je bila letina ter pobijali ugovore g. namestnika, ki je trdil, da je moralo toliko zrasti kakor so določili, kakor so tudi zavrnilli njegovo trditev, da se ga je veliko odprodalo v mesta, celo na Ogrsko in Hrvatsko, katera trditev je naravnost abotna. G. Sagaj in drugi so zavračali z vsjo odločnostjo to krivo sodbo, ter povdarjali, da ljudstvo ne zasluži takega krivičnega postopanja, ker ni ničesar krivo, je vestno in varčno ravnalo s pridelki. Ako se taka brezobzirnost hoče izvajati kot nekaka kazen za ljudstvo, je to brez vsake podlage in zato nad vse krivično in obsoje vredno že z moralnega stališča, naravnost pogubno pa bi bilo v gospodarskem oziru, ker bi nastala v okraju lakota, propadla bi svinjereja popolnoma in prišlo grozno pomanjkanje masti, drugo leto pa bi ne bilo skoro nič krompirja posajenega. Če bi se odvezel tudi semenski krompir, bi to bil vrhunec nespameti in krivičnosti, ker že večletna skušnjava kaže, kako se krompir v rokah oblasti pokvari, za seme pošlje (kakor n. pr. letoš že v spomladi pri krompirju in sedaj pri žitu) redno do dva meseca prepozno, od drugod pripeljan krompir pa v naših krajih ne uspeva, ne obrodi.

Korist okraja in tudi države torej tirja, da se rekvizicija krompirja in vseh pridelkov napelje v pameten, pravičen tir, ki odgovarja razmeram in ne

bo mučil prebivalstva in ga tiral v obup, dasiravno z nadčloveško požrtvovalnostjo in skrajnim naporom izvršuje svojo domoljubno dolžnost. Tako ravnanje bi bilo samoumor za državo.

Gospod cesarski namestnik je omenjal, kako silno pritiska prehranjevalno ministrstvo na dežele, ter obljubil, da bo skušal vplivati, da se trdote in krivičnosti pri rekviziciji odpravijo.

Za rudarje.

Govor dr. Benkoviča. (Konec.)

Imam tu neko spomenico Zveze avstrijskih industrijalcev, v kateri se med drugim omenja, da znašajo vojne in draginjske doklade v industriji poprečno 100 do 150%. Poslušajte pa, gospoda moja, kako tesnosrčno so bile te doklade odstete v trboveljskem rudniku. Vojna doklada znaša za rudokopa pri približni dnevni mezdi K 4.— 20% in druge doklade 40%, skupaj 60 od sto, torej mnogo manje, nego poprečne doklade, ki se omenjajo v tej spomenici. Zanimivo je, gospoda moja, kako gorostasno so v tem ozemlju poskočile cene posameznih živil. Zračunal sem tu cene različnih živil, ki jih delavec potrebuje za svoje vsakdanje preživljenje, v kilogramih. Ista živila, ki so pred vojno stala v Trbovljah 27 K, se danes ne dobe izpod 95 K. Povišanje cen živil torej ne znaša nič manje kakor 350 od sto in vočigled temu povišku se drzne premogovna družba nuditi delavcem 20% vojno in 40% drugo povišanje njih dohodkov.

Gospoda! Razmere so v Trbovljah in sploh v južnih premogovnih ozemljih mnogo slabše, nego v severnih. V tem ozemlju vlada razmeroma mir. Toda ne smemo si predstavljati, da je ta mir znamenje obilnosti ali splošne zadovoljnosti. Zdi se, da stoji vlada na stališču, da poseže vmes tam, kjer se več kriči. Svarim pa vlado, da bi ostala dalje na tem stališču, ker bi utegnila nekega dne doživeti veliko razočaranje in iznenadenje; zakaj, beda je tudi v južnih ozemljih dospela do vrhunca in skrajni čas je, da se vlada spomni na svojo dolžnost tudi napram premogovnikom na jugu (tako je!), da zboljša tamšnje prehranjevalne razmere, da posebno prisili družbe k zvišanju plače in da posebno — kar bi želel povdarjati — ne ovira prostega nakupovanja živil po delavcih v okolici.

Visoka zbornica! S kratkimi besedami moram omeniti to, kar se je govorilo na zborovanju industrijalcev, ki se je vršila pred dvema dnevi na Dunaju, o razmerah v premogokopnih revirjih, zlasti o mezdni razmerah rudarjev. To je bilo naskakanje proti § 1154 b splošnega državlanskega zakonika in proti komisijam za pritožbe. No, pa si malo oglejmo ta napadani in razpiti § 1154 b. Ta paragraf zajamčuje delavcu nič drugega, nego da dobi plačo tudi tedaj, če vsled bolezni ali kake nezgode, ali kakih drugih važnih vzrokov ne more opravljati dela in sicer samo za en teden. To je torej § 1154 b, kateremu se toliko nasprotuje.

Gospoda moja! Opozoril bi rad, da si je delavstvo priborilo to postavno določilo po težkih bojih in da si tega postavnega določila ne bo pustilo kar tako odvzeti. (Tako je!) Omenja se, če dobi rudar za dan, ob katerem je slučajno bolan, ali je iz kakega drugega vzroka zadržan izvrševati svoje delo, svojo plačo, se bodo pospeševali zaspani pondeljki. Že poprej sem povdarjal, na kateri način je mogoče vzbuditi pri delavcih veselje do dela. Morala bi se, kakor je minister v svojem zadnjem govoru popolnoma pravilno rekel, zvišati plača, potem bodo delavci imeli veselja več delati, ker bo povišano delo tudi primerno plačano. Kar se splošno dostaja zvišanja plač, bi rad opozoril na dejstvo, da se zastopniki industrijalcev popolnoma po nepotrebnem pritožujejo, nad dokladami in plačami. Industrijalci imajo v rokah orožje, da si lahko pomagajo, kar so tudi vedno storili, da namreč zvišajo cene svojim izdelkom, če le rabijo; tako se jim vsako zvišanje plač pri zvišanju cen bogato povrne.

Na zborovanju industrijalcev se je tudi pritoževalo nad takozvanimi komisijami za pritožbe, katere so bile ustanovljene vsled cesarske naredbе meseca marca letošnjega leta. Na tem zborovanju se je reklo, da so komisije za pritožbe sestavljene krivično. Gospoda moja, kako se more trditi, da bi bile komisije za pritožbe s stališča industrijalcev krivično sestavljene, ko pa imajo rudarji in delavstvo sploh med petimi zastopniki, iz katerih je sestavljena komisija, samo enega samega zastopnika. Nadalje se je reklo, da je vlada v zadnjem govoru nj. ekscelence zastopala stališče, da nima vlada sedaj, ko so uvedene komisije za pritožbe, nobenega vpliva več na te komisije. To naziranje moram popraviti, zakaj vlada ima, kakor znano, v vsaki komisiji svojega zastopnika, katerega imenuje strokovno ministrstvo in mu more dati navodila, kako naj postopa v komisiji za pritožbe.

Najbolj čudno je pa stališče, katero je nek industrijalec zavzemal na zborovanju industrijalcev, češ, komisije za pritožbe imajo pravzaprav namen, da napravijo mir v obratih, namreč v toliko, da ne nastanejo mezdne diference in da se take izključujejo. Da, rad verjamem, da bi industrijalci radi imeli v svojih obratih popoln mir, mir, kakor vlada na kakem pokopališču. Toda komisije za pritožbe so

vendar zato tukaj, da se izenačijo diference glede plače, in te so sedaj samoumevno mnogo večje, kakor v navadnih mirnih časih, ko se delavcu ni bilo treba tako hudo boriti za vsakdanji kruh, kot danes.

Ravnatako moram, visoka zbornica, sklepčno odločno zavrniti še eno predbacivanje, katero je splošno dvignil generalni ravnatelj Günther proti delavstvu, da se delavstvo izpodruje z državi nevarno agitacijo. Gospoda moja, zdi se mi, da ta gospod zamenja državo in industrijske podjetnike. (Tako je!) Zakaj agitacija za zboljšanje življenjskih razmer in za zvišanje mezd vendar ni nobena agitacija proti državi, marveč je le boj za vsakdanji kruh. Visoka zbornica bo danes, ko bo rešila ta zakon, le nekoliko povrnila rudarjem velike žrtve, katere so, kakor je priznано, doprinesli za časa vojske.

Glasevali bomo za zakonsko predlogo v celnem obsegu.

Z ozirom na označene razmere v rudniku v Trbovljah si še dovoljujem staviti sledečo resolucijo: „C. kr. vlada se poziva ukreniti potrebno, da se tudi mesečno plačanim poduradnikom v vseh revirjih plača delo ob nedeljah in čezurno delo, kar opravljajo v vojskinem času, kot plus prsti mirnemu času.“

Namen te resolucije je nekaj samoumevnega, toda v premogovniku v Trbovljah ni izpeljano niti to, kar je samoumevno. Ravno vsled tega sem bil primoran, da sem stavil to resolucijo. (Pritrjevanje in ploskanje.)

Državni zbor.

V petkovi seji državne zbornice se je nadaljevala razprava o raznih vprašanih ljudske prehrane. V začetku seje je prečital zbornični predsednik dr. Groß vprašanje socialdemokratskih poslancev dr. Adlerja, Pernerstorferja in tovarišev, kako je z zadevo sklepanja premirja z Rusijo, in ako je avstro-ogrsko vlada voljna skleniti premirje z Rusijo za slučaj, ako bi rusko vrhovno armadno poveljstvo nam ponudilo premirje. Po daljši razpravi o raznih vprašanih ljudske prehrane, v katero je poseglo več poslancev, je podal ministrski predsednik dr. Seidler v zadevi vprašanja poslancev dr. Adlerja, Pernerstorferja in tovarišev glede premirja z Rusijo sledečo izjavo:

Do sedaj se še ni na vzhodni fronti stavila nobena ponudba, naj se sklene kakšno premirje. Če se bo stavila kakšna tozadevna ponudba, bo vlada tako ponudbo skupno z zavezniki blagohotno preizkušala in bodo predlogi, ki so sprejemljivi, tudi sprejeti. Grof Czernin je izjavil, da so razmere ruske vlade še nerazjasnjene in da se še ne more spoznati, ali bo mirovna stranka v resnici v stanju, da zmaga s svojo voljo.

Nato je ministrski predsednik dr. Seidler odgovoril na interpelacijo čeških poslancev Staneka in tovarišev in nemških poslancev Langenhahna in tovarišev z ozirom na izjavo ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerle, katero je podal pred kratkim v ogrski državni zbornici. Med drugim je Seidler rekel sledeče:

Brez pomisleka sem označil ogrskemu ministrskemu predsedniku stališče, katero zavzema avstrijska vlada glede stavljenih državnopravnih vprašanj. K temu nisem bil le upravičen, marveč tudi moralno obvezan, ker je nastala v ogrski javnosti bojazen, da bi načrti avstrijske vlade na ta ali oni način utegnili vplivati na ogrske državno-pravne razmere. Moja dolžnost je bila storiti to tembolj, ker nekatere avstrijske stranke kakor znano zavzemajo stališče, katero je v istini v nasprotju z integriteto ogrske državne tvorbe in zlasti v nasprotju z dualističnim razmerjem med obema državama v monarhiji. Kar pa dostaja vprašanja ustave v Avstriji, bo vsak poznavalec naših razmer priznal, da mora biti postopanje vlade v tej zadevi ravno tako vestno kakor previdno. Ako se pomisli, kako zelo se razlikujejo mnenja strank o rešitvi tega vprašanja, ne preostaja v istini ničesar drugega, nege da se ustvari — prošim odpusčenja za to obsovraženo besedo — pošteno predpripravljena podlaga za razpravo. Na vsak način se pa bo moralo pri tej reformi brezpogojno trdno držati 2 vidikov: 1. Da se varuje enotnost države, 2. da se varujejo obstoječe meje vsake kronovine. Povem to z razločnim ozirom na vprašanje poslanca dr. pl. Langenhahna, kaj drugega pa nisem povedal ogrskemu ministrskemu predsedniku.

Kar se dostaja prve točke, namreč enotnosti avstrijske države, so nam znana vsa tista stremljenja, ki imajo namen, da bi spravila v rahlejšo razmerje, kakor je sedaj, posamezne dele avstrijske države med seboj in z državo. V kolikor za-

stopnike tega naziranja vodi poštena volja, da bi s tako precosno prispevali k dobrobiti pod habsbursko krono še tudi v bodoče se nabajajoče avstrijske državne celote, gre gotovo takemu naziranju tisto spoštovanje, ki gre vsakemu lojalnemu prepričanju. Povdarjati pa moram, da tako naziranje ne odgovarja načrtu vlade, ker je vlada mnenja, da bi tako zrahanje celokupne državne tvorbe ne moglo biti v prid državi in njenim delom. Na vsak način bi pa bilo popolnoma nemogoče, da bi se sredi med vojsko iskala rešitev takih vprašanj.

Ako so pa stremljenja označene vrste naperjena v to, da bi se to, kar bi moglo nastati samo z voljo cele države iz notranjosti ven, izsililo po naših sovražnikih potom mirovnih pogojev (medklici pri Čehih, odobravanje Nemcev), bi se morali taki nameni zelo odločno obsoditi in zavreči.

Kar se dostaja ohranitve obstoječih kronovinskih mej, je merodajna ta misel, da tvorijo kronovine, take kakor so, kot zgodovinsko nastale, v ljudskem čustvu živeče tvorbe, in da bi torej noben obligatorični nadaljni razvoj naših ustavnih naprav ne mogel prezirati teh temeljnih elementov državne tvorbe (Živahni medklici pri Čehih)

Ministrski predsednik: O tem bomo še govorili. Iz tako označenega stališča avstrijske vlade more tudi ogrsko javno mnenje črpati dvojno pomirjenje, da avstrijska vlada ne namerava ničesar, kar bi moglo kršiti nedotakljivost ogrskega državnega ozemlja ali pa dualizma, ki je določen v državnih osnovnih zakonih, in da bi morala avstrijska vlada odkloniti stremljenja, ki bi silila k takemu preobratu. Izrecno to še enkrat povdarjam, ker velja, kakor se dozdeva, tudi za avstrijskega ministrskega predsednika to, kar vsebuje stavek v »Faustu«: »Povedati moraš trikrat.« Tozadevno je moj visoko čislani ogrski tovariš dne 21. t. m. zelo pravilno povdarjal, da Ogrska slablja svoje stališče, ako se vselej znova dvigujejo očitavanja proti Avstriji. V resnici sem mnenja, da bi naj bila ta zadeva končno veljavno rešena. (Medklici in ugovor pri Čehih) Kar se končno dostaja stavljenega vprašanja kraljeve ogrske vlade glede državnopravne zaščite nedotakljivosti Ogrske, si še dovoljujem, dopolnujoč tozadevno od gospoda ogrskega ministrskega predsednika dne 20. t. m. podana naznanila, naglašati, da nota, katero je poslal avstrijski justični minister ogrskemu justičnemu ministru, ne vsebuje ničesar drugega kakor obvestilo, da je bil glede vprašanja, ako je to kazenskopravno varstvo dano po veljavnem pravu, najpoprej vprašan za mnenje najvišji sodni in kasacijski dvor. Prosim visoko zbornico, da vzame na znanje moja izvajanja.

Po odgovoru ministrskega predsednika je državna zbornica pričela z rešitvijo dnevnega reda. Najprvo se je poročalo o novih zgradbah v področju olomuške trdnjave. Nato se je razpravljalo o obnovitvi krajev, ki so bili porušeni v vojni. Minister javnih del dr. vitez pl. Homann je izjavil, da smatra vlada kot svojo sveto dolžnost, da hitro in z vsemi mogočimi sredstvi pospeši zgradbo porušeni krajev na vseh delih naših bojišč.

Predsednik Češkega Svaza poslanec Stanek je podal nato naslednjo izjavo: »Iz današnjega izvajanja ministrskega predsednika dr. viteza Seidlerja je razvidno, da se ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle ni držal resnice, ko je podal svojo izjavo v ogrskem državnem zboru. Vsled tega se odpovedujemo pravici, staviti predlog za otvoritev debate o današnji izjavi avstrijskega ministrskega predsednika« (Živahno pritrdjevanje pri Slovanih.)

Prihodnja seja v torek, dne 27. novembra ob 10. uri predpoldne.

Odseki.

V petek, dne 23. t. m. sta zborovala med drugimi tudi brambni in justični odsek. V brambnem odseku se je razpravljalo o predlogu za ustanovitev odbora, ki bi naj preiskoval pritožbe moštva, razmere o prehrani vojaštva itd. Nemški poslanec Leuthner je izjavil, da imajo pri naših vojaških uspehih velik del naše čete, a naše armadno vodstvo le manjši del. Minister za deželno brambo je zavračal Leuthnerjevo trditev in je izjavil, da ima armadno vodstvo velik delež pri naših sijajnih vojaških uspehih. Kar se dostaja pritožb, se bodo vse opravičene pritožbe reševale v primerni obliki.

Justični odsek je istočasno kot brambni odsek razpravljalo o spremembi zavarovalnega zakona.

Odsek za časopisje je razpravljalo o predlogu poslanca Zenkerja glede reforme tiskarnega zakona. Predlaga se sprememba pravice popravkov, omejitev administrativne z plembe, pravična razdelitev odgovornosti med različne pri uredniških sodelujoče osebe in bramba časniške časti proti razžaljenju in osramotenju. Pravosodni minister dr. pl. Schauer je izjavil, da smatra vlada reformo tiskovnega zakona kot času primerno in da bi predlog poslanca Zenkerja bil primerna podlaga za reformo tiskovnega zakona.

Nikakega omahovanja in nikakega premissljevanja

ne sme biti! Sedaj velja le delo! Če vsak posameznik brez izjeme napne vse sile svojih močij, tedaj bo imelo tudi to vojno posojilo veliki uspeh, katerega mora imeti. Kajti z granatami samimi ne moremo doboriti končnega vspeha; šele ponovno znamenje naše nezlomljene gospodarske moči bo odločilo. Tako silimo naše sovražnike k pameti.

Zato podpiši 7. vojno posojilo!

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču je položaj nespremenjen. Ob Piavi sijočita dve močni armadi nasproti. Italijani so pričakovali, da bodo naši na kakem mestu skušali prekoračiti reko. V svrhu obrambe Benetk je sovražno vrhovno poveljstvo vrglo ob spodnjo Piavo 4 do 5 divizij angleško — francoske pomožne armade. Med Piavo in Brento ter na ozemlju Sedem občin se sovražnik silno brani. Za vsako posamezno postojanko se vršijo krvavi boji. Cesar je dne 22. t. m. obiskal južnotirolsko bojišče.

Odločilna bitka ob Piavi?

Francoski list „Figaro“ poroča, da se pričakuje ob Piavi velike bitke, ki bo odločilnega pomena.

Razvrstitev italijanskih armad.

List „Neue Züricher Zeitung“ poroča, da so italijanske armade sledeče razdeljene: 4. armada se bori v gorovju med Piavo in Brento, 1. armada brani gorsko planoto Sedem občin, 3. armada pa stoji ob Piavi.

Vrhovno poveljstvo razdeljeno na dva dela.

Italijanski vojni minister je imel pogajanja z vrhovnim armadnim poveljstvom radi delitve poveljstva italijanske armade v dva dela. Eno poveljstvo bo bližje fronti in se bo dalo lažje premestiti kot drugo, ki bo dalje v ozadju in bo imelo v rokah le podvetja čet, ki so v rezervi. Ni še določeno ali bo maršal Diaz prevzel prvo ali drugo poveljstvo.

Politične vesti.

Marenberška in vuzeniška dekanija za jugoslovansko deklaracijo. Obmejni dekaniji Marenberg

in Vuzenica sta 16. novembra t. l. sklenili in odposlali Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo: »Ko zremo kot dušni pastirji napore in trude, trpljenje in skrbi izročnega ljudstva na bojiščih in v zaledju, se iz celega srca pridružujemo blagoslovnim nasvetom papeža Benedikta XV. in pravičnim načrtom cesarja Karla I., želeč slovenskemu narodu postavno zagotovljen, neoviran razvoj, gospodarski, narodni in prosvetni pod žezlom vernih Habsburžanov v smislu majniške izjave velečlanega Jugoslovanskega kluba, kojemu popolnoma zaupamo.« Podpisi vseh duhovnikov obeh dekanij.

Za jugoslovansko deklaracijo. V zadnjem času sta za majniško deklaracijo poslali svojo izjavo štajerski občini Sv. Martin na Paki in Št. Ilj pri Velenju. Slovenske občine posnemajte! Naj ne bo nobene slovenske občine na Spodnjem Štajerskem, in naj si bo še tako mala, ki bi ne poslala svoje pritrilne izjave za velevažno jugoslovansko deklaracijo.

Konferenca klubovih načelnikov. V petek, dne 23. novembra, se je v državni zbornici vršila konferenca klubovih načelnikov, v kateri se je sklenilo, naj se najprvo konča razprava o vložnih nujnih vprašanjih. Z ozirom na to, da delegacije pričnejo s svojimi poslovanji že dne 3. decembra, se je sklenilo, da se bodo prihodnji teden vršile seje državne zbornice vsak dan, da bo tako mogoče obilno gradivo, ki se je nagromadilo, izdelati še pred zasedanjem delegacij. Plenarne seje se bodo vršile vsak dan od 10. do 2. ure, dočim bodo zborovali odseki po popoldnevih. Če bo nastala potreba, bo imela zbornica svoje seje tudi ob sobotah. Naglašalo se je, da mora biti nagodbena predloga končana do dne 29. decembra 1917. Če pa bi nakupičeno gradivo ne bilo gladko rešeno, se bodo tudi med zasedanjem delegacij vršile plenarne seje državnega zbora in sicer ob dnevih, ob katerih ne bodo zborovale delegacije.

Pruska volilna reforma. Kralj je odobril predloge glede spremembe volilne pravice v pruski deželni zbor in glede spremembe sestave gosposke zbornice. Pruski deželni zbor bo v kratkem razpravljal o teh predlogah.

Tedenske novice.

Cesarski namestnik grof Clary — in slovensko zastopstvo. Po odločnem koraku, ki so ga bili primorani na Dunaju storiti slov. štajerski poslanci nasproti namestniku Claryju, je povabil namestnik deželnega odbornika g. dr. Verstovšek k sebi ter mu predlagal sestanek, katerega bi se udeležil tudi voditelj Jug. kluba dr. Korošec v svrhu poravnave perečih političnih zadev in vprašanj na Slov. Štajerskem. Poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek sta na povabilo dne 26. t. m. ekscel. grafu Claryju odgovorila sledeče: »Vaša ekszellenca! Z ozirom na pogovor, ki se je nedavno vršil radi nadaljnjih pogajanj, si usojava V. ekscelenci javiti, da hvaležno odklanjava vsak razgovor, ker se itak ne izvrše nikdar razne obljube in pogodbe. Z izrazom odličnega spoštovanja: dr. Korošec l. r., dr. Verstovšek l. r.

Nemški mazači. V noči od sobote na nedeljo so gotovi nemški elementi, ki se prištevajo med cvet mariborskega nemštva, s črno barvo pomazali slovenske napise na hiši Cirilove tiskarne in slovenski napis Ljudske posojilnice in tudi dr. Bošini. To so nemški kultoronosci, vzgojeni v ozračju spodnještajerske nemške kulture, katero srkajo in črpajo iz spodnještajerskih nemških in nemškutarških listov.

Razmere na Koroškem. Iz Pliberka se nam poroča: Dne 15. vinotoka so šli fantje iz Štebna k vojakom in vaška dekleta so jim okinčale voz s zelenjem in raznobarnimi trakovi. Bile so rdeča, zelena, rumena, modra in bela barva, kakoršne so se pač slučajno dobile v trgovini. Ker so imeli še dosti časa do vlaka, so se peljali v mesto v naravno gostilno. Na trgu pa zagleda okinčani voz c. kr. stražmojster Drobež ter plane kakor po rdeči barvi razjarjena žival med fante in iztrga med tulenjem cel okrasek. Kričal je: »Das sind nationale Farben!« (»To so narodne barve!«) Ta popolno neopravičen čin je vzbudil med fanti, pa tudi med gledalci nevoljo in ogorčenje. Od kdaj imajo ti ljudje pravico se polastiti voza in uničiti okras, ki so ga kupili naši ljudje za naš lasten denar? Vprašamo dalje, ali se tako goji patriotizem med mladino, ki je poklicana k vojakom v brambo domovine? Kje stoji zapisano, da mora biti c. kr. organ izvršitelj nakan nemških volks-

ratov? Vedite neprijatelji naši, da se ljudstvo, ki ga tlačijo ogromni davki in razne dajatve na krvi in blagu, ne da trpinčiti in žaliti. Dan obračuna še pride — pride kmalu in sigurno.

Zadružništvo. Na Kranjskem je več denarnih zavodov, ki so svoj čas javili svoj izstop iz »Zadružne Zveze« in so pristopili »Zadružni centrali«, zopet pristopilo Zadružni Zvezi. Med temi sta tudi Hranilnica in posojilnica v Komendi in Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu nad Ljubljano.

Za blaženega se bo v kratkem proglasil Don Bosko, duhovnik in ustanovitelj Salezijanske družbe. Umrl je dne 31. jan. 1888.

Zveza jugoslovanskih železničarjev izredni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 9. decembra ob 2. uri popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Ob 4. uri popoldne pa se sklicuje občni zbor mariborske podružnice. Dnevni red: 1. Poročilo odbora; 2. volitev odbora; 3. slučajnosti. Na predvečer, dne 8. dec. ob 8. uri zvečer ravnatam posvetovanje delegatov. Kdor rabi prenočišča, naj to do dne 6. dec. javi na naslov Franc Jarh, pristav Maribor, Artur Mallystraße 45. Odbor.

Bolnišnice na štajerskem. Deželni odbor je sklenil v zadnji seji, da takoj zapre vsako bolnišnico, katera ne bo dobila pravočasno preмога. Vse prošnje za premog niso do sedaj ničesar pomagale. Deželni odbor pa neče nositi odgovornosti za to, da bi bolniki ležali po zimi v nezakurjenih sobah.

Umobolnico Feldhof bodo zaprli. Iz Gradca poročajo, da bodo v kratkem zaprli deželno umobolnico Feldhof, ker manjka preмога. V zavodu je sedaj čez 1200 bolnikov. Od dne 4. novembra ni došel zavod nobenega preмога več. — Ista nevarnost grozi graški deželni bolnišnici.

Iz pravne službe. Avskultant dr. Alojzij Sumenjak, sedaj črnovojniški-vojaški pravni praktikant v Gradcu, je imenovan za zapriseženega tolmača pri sodnih in v Gradcu.

Deželna kmetijska šola v Št. Juriju ob južni žel. bo začela po dveh dovršenih gospodinjstkih tečajih zopet s kmetijskim tečajem za mladeniče in sicer takoj po Novem letu. Opozarja se na dotični razglas. Z ozirom na veliko važnost kmetijskega poduka za kmeti naraščaj se upa na primerno udeležbo. Je kratka sicer devetmesečna učna doba; pouk v maternem jeziku, primerna prirojitev tvarine dejanskim potrebam in pa med učnimi sredstvi zlasti vzorno gospodarstvo omogočijo tudi v tako kratkem času predelati potrebno tvarino teoretično in praktično primerno temeljito. Učenci se vabijo na strokovno šolo, ki ima stroko za glavni cilj, katerega zasleduje na podlagi znanstvenih in praktičnih načel. Kako bogato se plačuje kmetijska strokovna izobrazba, dokazujejo veliki gospodarski uspehi izsolanih kmetovalcev in sicer na lastnem gospodarstvu, še bolj nego v službah. Kmetijska šola naj služi sploh bolj bodočim lastnim gospodarjem nego uslužbenčim, ker prvim je v prvi vrsti namenjena. — Ravnateljstvo.

Sprejem v mornariško službo. Mariborsko okr. glavarstvo nam poroča, da se zadnji čas množijo prošnje mladih ljudi za sprejem v trgovsko mornariško službo v Nemčiji. Okrajno glavarstvo opozarja javnost, da se sedaj mladi Avstrijci pod nobenim pogojem ne morejo sprejemati v nemško mornariško službo.

Gospodarske novice.

Koruzna in proso za krmo. Deželni gospodarski svet je odredil, da smejo poljedelci pokrmiti od pridelane koruze eno četrtino, od prosa pa eno petino, odračunivši poprej množino za seme. Proso se sme krmiti samo perutnini. — Če si pridelal 1000 kg koruze, in je boš potreboval 60 kg za seme, smeš pokrmiti eno četrtino od 1000 kg, t. j. 250 kg. Če si pridelal n. pr. 440 kg prosa in ga boš rabil 40 kg za seme, ga smeš pokrmiti eno petino od 400 kg, t. j. 80 kg.

Rekviriranje krompirja. Pretekli teden je dež. odbornik dr. Verstovšek v Gradcu opetovano posredoval radi hudega rekviriranja krompirja na Slovenskem Štajerskem. Pojasnil je pritožbe iz vseh okrajev in posebno ožigosal rekvizicijo v slovenjegraškem okraju. V deželni komisiji je prišlo do burnih prizorov, ker je zlasti vodja žitnoprometnega zavoda trdil, da kmetje Slovenskega Štajerja nečejo ničesar dati. Dr. Verstovšek je odločno grajal tako splošno sumničenje slovenskega prebivalstva.

Razne novice.

Meseca novembra zmrznil. Kleklove »Novine« poročajo, da je v Ritkarovcih zmrznil 7letni deček Francček Vindiš. Zablodil se je v gozdu, kjer ga je dobila noč in je zmrznil.

Častnik obsojen radi trpinčenja vojakov. Poročnik Jožef Geissler od 7. pešpolka je zelo trpinčil vojake, jim dajal zaušnice in jih suval z nogami. Vojaske divizijsko sodišče v Gradcu je obsodilo poročnika, ki je tako surovo postopal z moštvom, na deset tednov poostrene profoske ječe.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Dopisi.

Maribor. Občine našega političnega okraja, kjer prebivalstvo ni preskrbljeno s kurivom, naj naznanijo prehranjevalnemu uradu okrajnega glavarstva imenik družin, ki nimajo ne drv in ne premoga za zimo. Kakor slišimo, se je prehranjevalnemu uradu posrečilo dobiti za kmetijske in okoliške občine precej drv in premoga. — V mestu pa zaman čakamo na obljubljeni premog. Kaj nam pomagajo karte, ko pa ni kuriva!

Maribor. Brodar Temmerl je pri pobroškem brodu potegnil iz Drave usnjarskega pomočnika Janeza Kores, rojenega leta 1851 pri Sv. Roku ob Sotli. Kores je v pijanosti zabredel v Dravo.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Hoče. Kmetijska hranilnica in posojilnica sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Ptuj. Kmetijska hranilnica in posojilnica v Ptuj (minoritski samostan) naznanja, da so uradni dnevi odslej vsak četrtek in nedeljo predpoldan. Sprejema tudi podpisovanja za 7. vojno posojilo.

Ruše. Občni zbor Podravske podružnice Slov. planinskega društva se vrši v nedeljo, dne 2. decembra, v gostilni g. Frica Glaser v Smolniku ob 2., oziroma 3. uri popoldne, po običajnem dnevnem redu. — Predsedništvo.

Slov. Bistrica. Tukaj je dne 20. novembra umrl hišni posestnik Franc Omerzo.

Naročevanje samo pondeljkeve „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdaj lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po pošti nakaznico na naslov: Upravništvo Pondeljkeve Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljkeva Straža stane za celo leto K 3'20; za pol leta K 1'60; za četrt leta 90 vin.

Razglas

deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železnici.

Devetmesečni kmetijski tečaj za mladeniče se začne dne 2. januarja 1918 in bode trajal do konca septembra istega leta.

Sprejme se 25 učencev in sicer 10 brezplačno, drugi morajo plačati za celi tečaj 400 K in sicer v dveh polletnih obrokih naprej. Za te bodo tudi nekaj štipendij na razpolago.

Lastnoročno pisane prošnje za vsprejem naj se pošljejo najkasneje do 15. decembra t. l. ravnateljstvu te šole, ki daje tudi potrebna pojasnila. Prošnjam naj se priloži: krstni list, domovnica, odpustnica, oziroma druga šolska spričevala, zdravniško spričevalo glede telesne sposobnosti. Za deželno prosto mesto je treba tudi še spričevala o premoženjskih razmerah.

Neobhodni pogoji za sprejem so: pristojnost na Štajersko, starost nad 16 let in dovršena ljudska šola.

Sv. Jurij ob juž. žel., dne 21. nov. 1917.

Ravnateljstvo.

Posestvo,

Veliki Hum (Willkommhof) pri Mariboru, postaja Pesnica, se proda na prostovoljni dražbi.

Posestvo obsega 46 ha njiv, travnikov, vinogradov in gozdov ter je popolnoma arondirano. Gračič je dobro nevozidan poleg so hlevi za govejo živino konje in svinjerejo ter druga gospodarska poslopja. Od Maribora je posestvo oddaljeno pol ure z vozom, od postaje Pesnica 5 minut peš.

Dražba se vrši dne 4. decembra 1917 pri c. kr. okrajnem sodišču v Mariboru ob 10 uri popoldne. Izključena cena je K 110.000 — ter more po dogovoru precejšen del kupnine ostati na preestvu vključen.